

Doktor Glas (1942))

Bild: TV4 AB

Rune Carlsten, 89 min, Sverige
Distribution: Svenska Filminstitutet

Titel i läslistan: *Doktor Glas* av
Hjalmar Söderberg (1905)

Doktor Glas är en av de berättelser som ingår i Svenska Filminstitutets Boken på bio - en satsning på film som läsfrämjare i skolan. Filmen är baserad på Hjalmar Söderbergs roman med samma namn som är en del av Skolverkets och Kulturrådets läslistor.

Detta specialskrivna material är tänkt att vara ett underlag när ni arbetar vidare med film- respektive läsupplevelsen i klassrummet.

Filmen och läroplanen

”Undervisningen ska [...] leda till att eleverna utvecklar förmåga att använda skönlitteratur och andra typer av texter samt film och andra medier som källa till självinsikt och förståelse av andra människors erfarenheter, livsvillkor, tankar och föreställningsvärldar. Den ska utmana eleverna till nya tankesätt och öppna för nya perspektiv...”

(Svenska, gymnasiet: *Ur Ämnets syfte*)

”Skönlitteratur, texter av olika slag, film och andra medier ska användas som källa till insikter om andras erfarenheter, tankar och föreställningsvärldar, och för att ge eleverna en möjlighet att utveckla ett varierat och nyanserat språk.”

(Svenska som andraspråk, gymnasiet: *Ur Ämnets syfte*)

Om filmen

Teaterlegendaren Georg Rydeberg – han som var först med att läsa *Nyårsklockan* på Skansen – spelar titelrollen i denna första filmversion av Hjalmar Söderbergs klassiska dagboksroman. Filmen håller sig nära originalet i berättelsen om den kylige doktor Glas som förälskar sig i den olyckliga prästfrun Helga och demoniserar hennes man, pastor Gregorius. Samtidigt bidrar filmmediet med en förhöjd thrillerkänsla åt drömsekvenserna. Regissören Rune Carlsten (som också spelar Gregorius) var Söderbergs svärson.

Innan filmen

Om möjligt, se filmen innan du visar den för dina elever. Alternativt se filmens trailer, läs recensioner och ta reda på lite om filmens ursprung.

Efter filmen

- › Vilken känsla bär ni med er efter filmen?
- › Vilken scen ur filmen minns ni särskilt tydligt?

Filmens form och innehåll

- › Hur skulle ni beskriva skådespeleriet i filmen? Hur skiljer det sig från nutida filmer? Georg Rydeberg som spelar Doktor Glas sågs som sin generations största skådespelare – varför var han så hyllad, tror ni?
- › I en scen, när Pastor Gregorius har undersökt Doktor Glas och står vid medicinskåpet, tittar doktorn under ett ögonblick rakt in i kameran, som att han tittar på oss i publiken. När en skådespelare uppmärksammar (eller till och med pratar med) publiken på det här sättet kallas det för att "bryta den fjärde väggen". Vad tycker ni om det greppet? Vad tror ni att filmskaparna vill säga med det i *Doktor Glas*?
- › Vi i publiken får inte se Pastor Gregorius död, kameran vilar på mördarens ansikte. Varför har filmskaparna valt att göra så? Hur påverkar det vår upplevelse av mordet?
- › Hur tycker ni att filmmusiken speglar Doktor Glas sinnestillstånd?

- › Vad har det för betydelse för berättelsen att huvudpersonen är läkare? Hur ser hans maktposition ut, och hur använder han den?
- › Doktor Glas är en väldigt ensam människa – vilken roll spelar den ensamheten i hur han resonerar kring Helga och Pastor Gregorius, och att han bestämmer sig för att mörda?

Boken på bio

- › I romanen beskriver Doktor Glas Pastor Gregorius som avskryvd. Får ni en annan uppfattning om Pastor Gregorius genom att se filmen? I så fall – varför? Skiljer sig filmens perspektiv (vem det är som berättar historien) från boken?
- › *Doktor Glas* har filmats flera gånger – den senaste versionen (med biopremiär 2026) är en thriller som utspelar sig i nutid. Romanen har också inspirerat författare att skildra samma händelser ur andra personers perspektiv, som Helgas och Pastor Gregorius. Varför är den här berättelsen så öppen för tolkning?
- › Vilka bitar av boken har filmskaparna valt att ta bort? Varför tror ni att det har utelämnats? Finns det något i boken som ni saknar i filmen?
- › Vilka berättarelement finns färdiga i en bok som lätt kan användas i ett filmmanus/en film?

Tips på fördjupning

- › Använd Svenska Filminstitutets [Filmlexikon](#). Här förmedlas kunskap om filmens olika byggstenar och berättargrepp.

Boka filmen för skolbio

För att boka filmen, besök [Biodistributionen](#)

För mer info om filmen, filmdistribution@filminstitutet.se

Läs mer om hur du bokar skolbio på filminstitutet.se/skolbio

Läs mer om titlarna i [Läslistorna](#)

Redaktion

Text: Karin Svensson
Svenska Filminstitutet, 2026